

2010-10-29

Dnr 43-2010:134

Skolbeslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn av Drottninghögsskolan
i Helsingborgs kommun

Tillsyn vid Drottninghögsskolan

2010-10-29

1 (3)

Dnr 43-2010:134

Till Rektorn vid Drottninghögsskolan

Helsingborgs kommun

Tillsyn i Drottninghögsskolan

Förskoleklass och grundskola årskurs 1-6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Drottninghögsskolan och Helsingborgs kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Alla elever ges inte möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen för årskurs 5 (för årskurs 3 i svenska/svenska som andraspråk och matematik). Skolinspektionen noterar att skolans upptagningsområde innebär att elevgruppen förändras under korta tidsperioder; att det inte finns ett konstant inslag och större grupp av elever med goda resultat som är förebilder i elevgruppen samt att personalen visar ett stort engagemang för sitt uppdrag. Rektorn måste med utgångspunkt från läroplanens och kursplanernas mål sätta i förhållande till skolans specifika förhållanden mer möjliggöra för eleverna att utifrån sina förutsättningar nå lägst målen för utbildningen i samtliga ämnen. Utifrån kunskapsresultaten och de brister verksamheten har är det särskilt allvarligt att rektorn inte kan säkerställa att eleverna ges undervisning i samtliga ämnen och att de elever som är i behov av särskilt stöd inte ges detta i tillräcklig omfattning.

Skolinspektionen har i tillsynen av Drottninghögsskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte möjligheter att nå lägst målen att uppnå i svenska/svenska som andraspråk och matematik för årskurs 3 samt för samtliga ämnen i årskurs 5 (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan; 2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder inte detta underlag för att nå de nationella målen (2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen; Lpo 94 1 Den enskilda skolans utveckling; Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).
- Undervisningen utgår inte från och omfattar inte kursplanernas krav i samtliga ämnen (Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer).
- Rektorn och lärarna har inte höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag; Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot; Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer; 7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte lagens krav (14 a kap. 8 § skollag; 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- Skolan erbjuder inte och informerar inte om språkval enligt författningarnas krav (2 kap. 17-18 §§ grundskoleförordningen; Lpo 94 2.6 Skolan och omvärlden).
- Om en elev har behov av särskilda stödinsatser utarbetas inte alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav (5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen).
- Särskilt stöd ges inte i tillräcklig omfattning till elever som har svårigheter i skolarbetet (1 kap. 2 § andra stycket sista meningen skollagen; 4 kap. 1 § andra stycket skollagen),
- Studiehandledning på modersmålet ges inte till alla elever som har behov av det (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1–2

Rektorn och Helsingborgs kommun har ansvar för att Drottninghögsskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Helsingborgs kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att

Tillsyn vid Drottninghögsskolan

2010-10-29

3 (3)

Dnr 43-2010:134

följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Helsingborgs kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Lena Lindh och Annika Mullaart Ed.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind

Enhetschef

Peter Sääw

Utredare/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av Drottninghögsskolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Drottninghögsskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Helsingborgs kommun under läsåret 2010/2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Drottninghögsskolan den 28 september 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Drottninghögsskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Drottninghögsskolan intervjuades rektorerna, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av Drottninghögsskolan

Tabell 1. Antal elever på Drottninghögsskolan

Drottninghögsskolan	Antal elever
Förskoleklass	33
Individintegrerade särskoleelever	2
Grundskola	185

Källa: Skolans uppgifter 4 oktober 2010.

Drottninghögsskolan ligger i bostadsområdet Drottninghög som är ett ytterområde (nordöst om Helsingborgs stadskärna) byggt under 60-talets stora byggnadsprojekt. Skolan är utbyggd och renoverad och lokalerna har tydligt anpassats till de tankar och idéer som dagens pedagogik utgår från. Drottninghögsområdet beskrivs som ett in- och omflyttningsområde. Det innebär att skolan tidvis kan ha stora förändringar i elevgrupperna över relativt korta tidsperioder. På skolan finns förskoleklass, grundskola samt en regional särskild undervisningsgrupp för elever med rörelsehinder, RH. Eleverna i RH klassen är integrerade i sina grundskoleklasser.

Skolverket genomförde en utbildningsinspektion (dnr 53-2003:2816) våren 2004. I stark sammanfattning beskriver Skolverket i sitt beslut Drottninghögsskolan med att verksamheten övergripande är god; att skolan är trygg men att förståelsen och respekten för alla människors lika värde kan förbättras; att skolans resultat i matematik bör förbättras; att skolan driver ett bra värdegrundarbete; att arbetet med särskilt stöd fungerar bra; att en ökad samsyn på skolans verksamhet är nödvändig; att arbetet med eleverna i RH klassen är föredömligt samt att användandet av resurser sker effektivt. Utifrån detta pekar Skolverket på förbättringsområden rörande bland annat elevens val, resultaten för särskilt matematik samt elevernas inflytande över det egna lärandet.

Tillsynsprotokoll för Drottninghögsskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjligheter att nå lägst målen att uppnå i svenska/svenska som andraspråk och matematik för årskurs 3 samt för samtliga ämnen i årskurs 5.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan; 2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Motivering:

Drottninghögsskolans redovisade resultat för nationella ämnesprov från 2005 till 2009 visar en jämn trend av resultaten med en liten höjning eller sänkning för något av ämnena under något år. Andelen elever som når målen i nationella ämnesprovet för matematik årskurs 3 är 47 procent (endast redovisat för 2009) respektive årskurs 5 är resultaten mellan 76 procent och 96 procent. För engelska årskurs 5, under samma tidsperiod, ligger andelen elever som når målen mellan 75 procent och 100 procent. För svenska ligger andelen elever som når målen för årskurs 3 på 69 procent (endast 2009) respektive årskurs 5, under samma tidsperiod, mellan 80 procent och 100 procent.

Skolans redovisade resultat i de nationella ämnesproven 2010 för årskurs 3 respektive 5 visar att en mycket låg andel elever når målen. För engelska når i årskurs 5 endast 56 procent målen. För svenska, och svenska som andraspråk når 35 procent, för årskurs 3 respektive 28 procent för år 5 målen. För matematik når anmärkningsvärt låga 5 procent för årskurs 3, respektive 68 procent för år 5 målen.

Rektorn måste utifrån detta resultat analysera och skapa strategier så att alla elever ges möjlighet att nå lägst målen att uppnå för samtliga ämnen. Skolinspektionen förutsätter att rektorn prioriterar detta arbete och kraftfulla långsiktiga åtgärder genomförs.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder inte detta underlag för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen; Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling; Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar.

Motivering:

I intervju med lärarna och rektorn framgår det att rektorn inte har en samlad bild av skolans kunskapsresultat i samtliga ämnen. Det material som utvärderas är endast resultaten på nationella ämnesprov i år 3 och 5. Rektorn måste tillse att sådana rutiner finns att en utvärdering av kunskapsresultaten kan göras av som lägst matematik och svenska/svenska som andraspråk i årskurs 3 samt i samtliga ämnen i årskurs 5.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Undervisningen utgår inte från och omfattar inte kursplanernas krav i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer

Motivering:

I samtliga intervjuer framgår det att skolans fokus ligger på de tre behörighetsgivande ämnena – engelska, matematik och svenska - vilket ger effekten att övriga ämnen får stå tillbaka. Särskilt tydligt blir det för teknikämnet, hem- och konsumentkunskap och de tre naturorienterande ämnena - biologi, fysik och kemi där skolan inte kan säkerställa att undervisningen bedrivs så att eleverna ges möjlighet att nå målen för ämnet. De valda formerna för undervisningen med till exempel tema där det finns tydliga tidsgränser för ämnena eller ämnesblocken förstärker effekten av att fokus ligger på de tre behörighetsgivande ämnena. Även skolans inskickade dokumentation visar på denna fokus, till exempel finns ingen sammanställning av resultaten i andra ämnen än engelska, matematik och svenska i årskurserna 1 till 6.

För svenska som andraspråk råder en osäkerhet i personalgruppen om förutsättningarna för detta ämne. Skolans valda modell är att ett antal av skolans lärare har fått kompetensutveckling i ämnet och att undervisningen bedrivs parallellt med undervisningen i svenska. Rektorn måste säkerställa att de elever där beslut fattas att de ska läsa enligt kursplanen för svenska som andraspråk också ges undervisning och bedöms utifrån denna kursplan.

Bedömningsområde: Tillit till elevens förmåga**Bedömning:**

Rektorn och lärarna har inte höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag; Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot; Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer; 7 kap. 2 § grundskoleförordningen.

Motivering:

I intervjun med elevrepresentanter ger dessa tydliga uttryck för en oro över att de inte får lära sig tillräckligt mycket samt en gemensam uppfattning om att de ofta får göra samma saker många gånger även om de redan kan det. I intervjun med lärarna ger de bilden av att undervisningen i många delar läggs närmare de elever som har svårt att nå uppnaendemålen. På så sätt missar lärarna att ge alla elever stimulans och utmaningar och att uttrycka höga och tydliggjorda förväntningar på eleven utifrån dennes förmåga. Även rektorn bekräftar denna bild. Skolinspektionen vill lyfta fram att höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga är en väldokumenterad framgångsfaktor för skolor. Rektorn måste i sin pedagogiska ledning tydliggöra detta förhållningssätt i allt arbete med elevernas kunskapsutveckling.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte lagens krav

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollag, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Motivering:

Det framgår av skolans plan för att motverka kränkande behandling och i intervjuerna att eleverna inte är delaktiga i framtagandet av planen. I arbetet med att ta fram och utvärdera planen mot kränkande behandling ska eleverna vara delaktiga. Skolan måste upprätta en plan som - efter kartläggning av situationen på skolan - tydligt utgår från de lokala förutsättningarna. För att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever upprättas utifrån resultatet av kartläggningen en översikt på de åtgärder som skolan planerar att genomföra under det kommande året. Dessa åtgärder ska utvärderas årligen och resultatet användas som underlag för nästa års arbete. Resultatet ska även redovisas i skolans kvalitetsredovisning.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Skolan erbjuder inte och informerar inte om språkval enligt författningarnas krav.

Författningsstöd:

2 kap. 17-18 §§ grundskoleförordningen, Lpo 94, 2.6 Skolan och omvärlden.

Motivering:

Skolan erbjuder från skolår 6 språkval tyska, spanska, franska. Som alternativ till språkvalet finns svenska/engelska. Eleverna får genom en blankett göra sina språkval i skolår 5. Det saknas information kring och möjlighet att i stället för språkvalet - som språkval - söka sitt modersmål, teckenspråk, svenska som andraspråk eller något av minoritetsspråken om man uppfyller grundkraven för dessa.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Om en elev har behov av särskilda stödinsatser utarbetas inte alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen.

Motivering:

Åtgärdsprogrammen som Skolinspektionen tagit del av visar en ojämn kvalitet. Rektorn måste säkerställa att åtgärdsprogrammen upprättas utifrån en gemensam förståelse av hur dessa ska utformas samt att det tydligt framgår vilka skolans åtgärder är för att eleven ska kunna uppnå de mål eleven ännu inte klarat av. Detta utifrån att åtgärdsprogrammet tydligt beskriver vilka behov eleven har, vad som är målet, hur lära- ren och eleven ska arbeta och/eller vilka metoder som ska användas för att nå målet samt hur arbetet ska följas upp och utvärderas.

Bedömning:

Särskilt stöd ges inte i tillräcklig omfattning till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § andra stycket sista meningen skollagen; 4 kap. 1 § andra stycket skollagen.

Motivering:

Lärare och rektorn uttrycker att skolan har ett stort antal elever med inlärningssvårigheter. Utöver det har skolan enligt rektorn och lärarna ett antal elever med allvarlig

språkstörning. Man nämner detta exempel eftersom skolan har elever vilka har fått denna svårighet bedömd, med hjälp av Skol- och fritidsförvaltningens experter inom Elevhälsan, men som enligt rektorn och lärarna trots att det efter denna utredning konstaterats språkstörning inte ges hjälp av den specialistgrupp av pedagoger som finns som central resurs. Utifrån denna bild menar lärarna och rektorn att skolan inte ger enskilda elever särskilt stöd i tillräcklig omfattning.

Skolinspektionen vill betona att rätten till särskilt stöd inte kan kopplas till bristande resurser eller att andra aktörer inom kommunen har begränsat antal platser till förfo-
gande. Det åligger rektorn att ge eleven särskilt stöd i sådan omfattning att denne ges möjlighet att nå lägst målen att uppnå för samtliga ämnen.

Bedömning:

Studiehandledning på modersmål ges inte till de elever som har behov av det.

Författningsstöd:

5 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

I intervjun med lärarna framgår det att man inte har en samlad bild av rätten för en elev att få studiehandledning på modersmålet. I kollegiet finns lärare som känner till rättigheten och hur man genom rektorn ansöker om sådan studiehandledning, men det finns också lärare som inte är informerade. Rektorerne menar att de alltid beaktar (och vidarebefordrar) ansökningar från ansvariga lärare men att skol- och fritidsförvaltning-
en inte alltid beviljar dem. Rektorn måste tillse att elever vilka bedöms behöva studie-
handledning på sitt modersmål också erhåller detta stöd. Se även motiveringstexten i föregående punkt.